

[Ministeren for Grønland.]

foregår den videdeående skolegang, og herfra fordeles forsyningerne til hele kommunen. Dertil kommer, at en sammenligning af procenter ikke giver et sandt billede af investeringsaktiviteten i bygderne, idet man opererer med forskellige finansieringsregler. En række investeringsområder, der er statsopgaver i byerne, varetages i bygderne af kommunerne. Det gælder f. eks. vandforsyning og veje.

Hvorvidt de 6-7 pct., der med de foreliggende planer er tænkt investeret i bygderne i de kommende år, netop er de rigtige, kan vel kun afgøres ved en konkret vurdering af behovene i de forskellige bygder, og det er netop det, der foregår ved anlægsplanlægningen, der, som hr. Lembourn vil vide, nu sker i snæver kontakt med kommunalbestyrrelserne.

Jeg vil gerne i denne forbindelse understrege, at udviklingen i bygderne bør ske ud fra bygdernes egne forudsætninger. Forcerer vi investeringerne i betydelig grad ud over de lagte planer, risikerer vi at begå de samme fejltagelser, som jeg forstår forslagsstillerne mener er gjort i byerne på grund af et for højt investeringstempo. Udviklingen i bygderne bør som nævnt fremmes gennem beboernes egen virksomhed og ved så lidt indsats af udsendt arbejdskraft som muligt.

Selv om jeg kan være enig i mange af de tanker, som ligger til grund for forslaget, er jeg ked af, at det kommer frem på denne måde. Det forekommer mig at være temmelig forenklet og medtager kun en begræset del af de grønlandspolitiske opgaver, der helst skal behandles i sammenhæng. Ved så ensidigt at bygge på en sammenligning af procentvis fordeling af investeringerne i bygderne og i byerne risikerer man at lægge op til en forceret udvikling i bygderne, der kan ødelægge det miljø, som jeg går ud fra forslagsstillerne lige så lidt som vi andre ønsker at se ødelagt gennem en forceret udvikling. Endvidere finder jeg måden, hvorpå denne sag er rejst, uheldig, idet man gennem en sådan fremgangsmåde kun opnår, at folketinget tager initiativet fra de normale grønlandspolitiske kanaler, og her tænker jeg specielt på landsrådet og Grønlandsrådet. Men skulle man ønske at sende forslaget til folketingsbeslutning i udvalg,

vil jeg naturligvis være indstillet på at stille alle ønskede oplysninger til rådighed.

Jørgen Peder Hansen: Grønlandspolitikken har i efterkrigsårene og ikke mindst op gennem 1960erne indtaget en betydelig plads i tingets arbejde. Store og vidtrækkende beslutninger er truffet, som på afgørende måde har haft indflydelse på den grønlandske befolknings levevilkår, dens traditioner og kultur. Målsætningen var at forbedre erhvervsmulighederne for den grønlandske befolkning. Den skulle have mulighed for at betrygge sin tilværelse, så krævende barsk og farefuld den er, og uden få del i velstandsudviklingen.

Den praktiske politik, som man særlig efter 1964 tog i anvendelse, var omfattende investering i nye erhvervsvirksomheder og i traditionel offentlig anlægsvirksomhed. Det blev ikke mindst de store byer i de såkaldte åbentvandsområder, investeringerne sigtede på, med det resultat, at tilvandringen fra de mindre bygder tog stærkt til. Følgen af denne udvikling blev, at det i dag er endog særdeles vanskeligt at finde tilfredsstillende stabil beskæftigelse, og det høje tempo i befolkningsforskydningen har, som også nævnt af forslagsstillerne, trukket en række utilsigtede virkninger af social karakter med sig, som jeg er enig i at vi ikke uden videre kan lukke øjnene for.

Socialdemokratiet er enig i, at enhver langsigtet politik med mellemrum må kigges nøjere efter i sømmene, tages op til en nøjere vurdering, og så må man helt naturligt afveje eventuelle kritiske indvendinger, der er kommet til udtryk. For Grønlandspolitikens vedkommende må vi gøre præcis det samme.

Hvordan bedømmer den grønlandske befolkning selv den førte politik? Hvad siger man i landsrådet og i Grønlandsrådet? Hvad siger man i de forskellige organisationer i Grønland, i kommunalbestyrelser, fagbevægelse osv.? Vi ved allerede, at der har høvet sig visse kritiske røster mod den førte Grønlandspolitik. Der er fremkommet ønsker om visse ændringer gennem de sidste år; og som det oplyses i fremsættelsen og i bemærkningerne, er en ændring allerede på vej. Det har givet sig udslag i noget af det, som ministeren for Grønland også nævnedes,